

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ПУБЛИЧНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ ”

ЗА СПЕЦ: „Банкиране и застраховане“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 210 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 7

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	135	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Хр. Благойчева)

2.
(доц. д-р Ст. Киров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Ст. Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина има за цел да формира базисни теоретически знания и практически умения във връзка с организацията на публичното пенсионно осигуряване в България и прилаганите форми на защита срещу дълготрайната загуба на трудов доход.

Дисциплината формира знание и разбиране за:

- предпоставките за възникване, ролята и въздействието на пенсионното осигуряване върху икономическото поведение на индивидите;
- действащата към момента организация за акумулиране на доходи и и преразпределението им чрез системата ;
- новите изисквания за адекватност и устойчивост на пенсионната система;
- приложението на цифровизацията в организацията, дейността и контрола върху процесите в публичната пенсионноосигурителна система..

Студентите ще могат да приложат придобитите знания и умения за:

- критичен анализ и оценка на протичащите в страната осигурителни процеси;
- прилагане на наученото в практиката - чрез изчисляване на размерите на осигурителните вноски и на получаваните пенсионни обезщетения;
- дискутиране и прилагане на Европейското законодателство в изучаваната област..

Преподаваният материал предоставя възможност на студентите за разширяване на знанията и формиране на нови умения при изследване на публичното преразпределение на ресурсите и влиянието върху финансовите решения на бизнеса и доходите на домакинствата, както и банковото обслужване на паричните потоци.

Дисциплината има хибриден характер, тъй като засяга и теми, свързани с направленията „Социални дейности“, „Право“ и „Администрация и управление“. Трите ключови компетентности, които се очаква да развият студентите, в процеса по изучаването ѝ, са цифрови, личностни и предприемачески.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОБОСНОВКА НА ПУБЛИЧНОТО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
1.1.	Социална защита и икономическа ефективност			
1.2.	Необходима ли е намесата на държавата в пенсионната система			
ТЕМА 2. РАЗВИТИЕ НА ПЕНСИОННОТО ОСИГУРЯВАНЕ		3	2	
2.1.	Поява и еволюция в световен мащаб			
2.2.	Пенсионното осигуряване в България			
2.3.	Теории за пенсионното осигуряване			
ТЕМА 3. ПРЕРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИЯТ АСПЕКТ НА ПУБЛИЧНАТА ПЕНСИОННА СИСТЕМА		3	3	
3.1.	Преразпределение на доходите между поколенията			
3.2.	Странични ефекти от преразпределението чрез публичната пенсионна система			
3.3.	Ефектът на заместване на активите			

ТЕМА 4. ФОРМИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ СИСТЕМИ		3	2	
4.1.	От гледна точка на задължението за осигуряване			
4.2.	От гледна точка на формите, в които се проявява финансирането на пенсионноосигурителните системи			
ТЕМА 5. РИСКОВЕТЕ В ПУБЛИЧНАТА ПЕНСИОННА СИСТЕМА		3	2	
5.1.	Рискове покривани от публичното пенсионно осигуряване			
5.2.	Рисковете пред изпълнението на пенсионните задължения			
5.3.	Предизвикателствата на демографския фактор			
ТЕМА 6. ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ ДЕЙСТВИЕТО НА РАЗХОДОПОКРИВНАТА СИСТЕМА ВЪРХУ ТРУДОВИТЕ И ПЕНСИОННИТЕ ДОХОДИ		3	2	
6.1.	Формулата на изгодата и нейната интерпретация			
6.2.	Връзка на избраната пенсионна схема с демографския фактор			
6.3.	Носители на бремето при промяна в елементите на формулата на изгодата			
ТЕМА 7. ПУБЛИЧНИТЕ ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ В СЪСТАВА НА ДОО		3	2	
7.1.	Фонд "Пенсии"			
7.2.	Фонд "Пенсии, несвързани с трудова дейност"			
7.3.	Фонд "Пенсии за лицата по чл. 69"			
ТЕМА 8. ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОНДОВЕ В ПЕНСИОННАТА СИСТЕМА		3	2	
8.1.	Учителски пенсионен фонд			
8.2.	Държавен фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система			
ТЕМА 9. ФИНАНСИРАНЕ НА ПУБЛИЧНОТО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ		3	3	
9.1.	Организация на финансирането на пенсионното осигуряване			
9.2.	Източници за финансиране			
9.3.	Фактори, определящи съотношението в разпределението на осигурителната тежест			
ТЕМА 10. ПЕНСИИТЕ КАТО ОСИГУРИТЕЛНИ ОБЕЗЩЕТИЯ		3	3	
10.1.	Общи характеристики на разходите на пенсионните фондове			
10.2.	Размери и равнища на пенсионните плащания. База за изчисляване на пенсиите. Динамизиране на пенсиите съобразно инфлацията			
10.3.	Индикатори за ефективно разпределение на средствата			
ТЕМА 11. ПЕНСИОННО ПРОИЗВОДСТВО		6	2	
11.1.	Фактори за определяне на размера на получаваните пенсии			
11.2.	Етапи на пенсионното производство			
11.3.	Координация на пенсионните обезщетения в рамките на ЕС			
ТЕМА 12. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД БЪЛГАРСКАТА ПУБЛИЧНА ПЕНСИОННА СИСТЕМА		6	3	
12.1.	Финансова устойчивост			
12.2.	Изискването за адекватност			
ТЕМА 13. НОВИ ПОДХОДИ ЗА ПОВИШАВАНЕ УСТОЙЧИВОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ ПЕНСИОННИ СИСТЕМИ		3	2	

13.1	Възможности за постигане на икономическа неутралност			
13.2.	Въвеждане на автоматични стабилизатори на плащанията.			
	Общо:	45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Разработване на есе	1	25
1.2.	Решаване на казуси	1	25
1.3.	Тест /с отворени и затворени въпроси/	1	25
	Общо за семестриалното оценяване:		75
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	60
	Общо за сесийното оценяване:	1	60
	Общо за всички форми на контрол:	4	135

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. (2023). Доколко адекватна е нормата на заместване при измерване на адекватността на българската пенсионна система?. *ИНВЕСТИЦИИ В БЪДЕЩЕТО - 2023*: Сборник с доклади от XIV -та научно-приложна конференция с международно участие, Икономически университет - Варна, 06 октомври 2023 г., с. 147-153.
2. Георгиев, З., Йорданов, Пл. Пенсионно и здравно осигуряване, изд. "Фабер", 2011.
3. Иванов, И. и др. Социално осигуряване. София: ИК Труд и Право, 2024.
4. Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване (за съответната година).
5. Кодекс за социално осигуряване

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Благойчева, Хр. Пенсионното осигуряване в Европейския съюз – между отговорността и свободата, Във: Вачков, Ст. и др. Финансови измерения на икономическата свобода, Стено, Варна, 2009, с. 457-482.
2. Министерство на финансите, Конвергентна програма на Р България 2023-2026, С., 2023.
3. МТСП, Национална стратегия за активен живот на възрастните хора в България (2019-2030 г.), С. 2019.
4. Закон за Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система
5. Blagoycheva, H. (2022). Equity in the Focus of the Public Pension System. *Izvestia Journal of the Union of Scientists - Varna. Economic Sciences Series*, 11(3), pp.33-43.
6. Blagoycheva, Hr. Financial Sustainability of the Bulgarian Public Pension System// International Scientific-Analytical Journal ECONOMISTI, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, № 5, 2014, pp. 6-10.

Април 2024 г.

12.00.02 PR

Ревизия 03/04.02.2022г

Стр. 4 от 4